

forns Over er saa ufornuftig, at han dog ikke strax vilde sige som saa: kan jeg ikke erholde mindre Byrder i Skatten derved, at det privilegerede Hartkorn kommer til at tage lige Deel med mig, saa er det ingen Nytte til, saa er det kun en Besparelse af Skatterne til dem selv, idet de give med den ene Haand, hvad de tage tilbage i Renten med den anden Haand, og det vil han kalde et Bedrag, et Skin, hvorved han Intet vil vinde (Flere Stemmer: Nei!) det vil vi faae at see. Jeg kan ikke stemme for denne Afsløsningsmaade; jeg kan kun virke for den Afsløsningsmaade til Lighed i Byrder, som fandt Sted i Danmark ved dette Aarhundredes Begyndelse, det er den reelle eller positive, hvorved den privilegerede Hartkorns=Cier paatager sig Byrden efter Retfærdighed og Billighed, saavidt det kan naaes, og disse Byrder, som de paatage sig, blive til Lettelse for de uprivilegerede. Denne danske Afsløsning eller danske Egalisationsmaade vil jeg anbefale, og det er i den Retning, jeg ogsaa har virket til, at Andragender i sin Tid ere komne baade til Stænderne og Hans Majestæt i stor Mængde og med Underkrifter fra Folket i alle danske Provindser; altsaa den reelle Afsløsning efter det sande Princip til Lighed i Byrder, saaledes at den, som har det Større, ogsaa kommer forholdsvis til at svare af det Større det Samme, som de Mindre forholdsvis svare af det Mindre, efter dette Princip er der Retfærdighed og Billighed. For saavidt Lovforslaget indeholder, at de communale Byrder overtages af de privilegerede Hartkorns=Ciere, uden nogen Erstatning til lige Deeltagelse, det kalder jeg en reel, positiv Opfyldelse af Lighed i Byrder; finder man derimod, at lige Deeltagelse i Landskatten og Gammel-skatten og Forøgelse i Nykkatten vilde paa een-gang blive vel stor, tilligemed Communalbyrderne at overtage for de privilegerede Hartkorns=Ciere, da har jeg Intet mod Nærlig-heden heraf i mange Tilfælde, og vilde ogsaa stemme for, at en billig succesfuld Deeltagelse i Byrderne til Lighed maatte træde istedetfor det her Foreslaaede, hvorved den i Grunden ikke opnaaes, hvilket ogsaa strax vilde vinde Folkets Tilfredshed, saa at de vilde sige: ja!

det er naaet, det have vi strax Nytte af, og hvad der kommer siden, det have vi ogsaa Nytte af, men vi ville ikke slyde det ud i en fjern Fremtid. Jeg forbeholder mig derfor end yderligere, naar jeg hører et Princip udtalt fra den modsatte Side, eller en Grundsatning, at bevise Retfærdigheden eller Billigheden af denne Anstuelse.

B. Mørgaard: Det var blot en lille kort Bemærkning, jeg vilde tillade mig at gøre. Den Gjenstand, hvorom nærværende Lovforslag dreier sig, det er efter min Mening den, der i en væsentlig Deel har foranlediget de forskjellige Valgagitationer; thi nu vidste Bonden, at nu var netop Tiden, der gjør ham det til Pligt, at være med at afgive sin Stemme, hvor Taler er om en Udgivelse af Love, der gjælde en Omformning af hans vigtigste Rettigheder. Jeg skal ikke paa Sagens nuværende Stadium gaae videre ind paa Sagen, end anbefale den, at den maa saa hastigt som muligt fremmes, og blot tilføie det Duffe, at de forskjellige Stænder her i Salen ved en retfærdig Imødekommen vilde see, saa snart muligt, at enes om at løse de Baand, der i en saa lang Række af Aar have været et Tvistsens Æble, ja der i en saa lang Række af Aar have mistænkeliggjort de bedre Kræfter; som tildeels ere i Besiddelse af disse Rettigheder, hvilke ikke alene vare skadelige for den Enkelte, men ogsaa for det Almindeliges Vel, og som ofte træde hindrende frem i de communale Forhold.

Rothe: Den sidste ærede Taler har allerede antydet en Betragtning, hvorved det forekommer mig at være af særdeles Vigtighed, at vi holde fast ved Behandlingen af den Sag, som nu foreligger, det er nemlig den store moralske og politiske Vigtighed, som den har; her er ikke alene Spørgsmaal om en materiel Gjenstand, nemlig om Udredelsen af en bestemt Skat eller om Udelsen af bestemte communale Byrder, men her er Tale om en Ullighed, som efter min Overbeviisning er aldeles stridende mod de Principer, hvorpaa vor Grundlov er bygget. Denne gaaer nemlig ud fra Forudsætningen om en fuldkommen Lighed i Byrder og i Rettigheder mellem alle Statsborgere, og kun, naar denne Forudsætning er gjort til